

Brussel, 22 november 2019
(OR. en)

14254/19

SOC 752
GENDER 53
EMPL 570
ANTIDISCRIM 46

NOTA

van:	het voorzitterschap
aan:	het Comité van permanente vertegenwoordigers/de Raad
Betreft:	Gendergelijke economieën in de EU: volgende stappen - ontwerpconclusies van de Raad

Het voorzitterschap heeft bijgaande ontwerpconclusies van de Raad opgesteld over gendergelijke economieën in de EU: volgende stappen.

De conclusies zijn opgesteld op basis van het resultaat van de bespreking op 12 november in de groep sociale vraagstukken en van de informele schriftelijke raadpleging die van 13 tot en met 19 november 2019 werd gehouden.

Het Comité wordt verzocht de bijgevoegde ontwerpconclusies aan de Raad Epsco toe te zenden met het oog op aanneming in de zitting van 10 december 2019.

GENDERGELIJKE ECONOMIEËN IN DE EU: VOLGENDE STAPPEN
DE BALANS VAN 25 JAAR UITVOERING VAN HET ACTIEPROGRAMMA VAN
PEKING

Ontwerpconclusies van de Raad van de Europese Unie en de vertegenwoordigers van de regeringen der lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over de evaluatie van de uitvoering door de lidstaten en de instellingen van de EU van het actieprogramma van Peking

1. **ONDERKENNEND** dat gelijkheid van vrouwen en mannen een van de gemeenschappelijke en fundamentele beginselen van de Europese Unie is die uitdrukkelijk worden vermeld in artikel 2 en artikel 3, lid 3, van het Verdrag betreffende de Europese Unie, artikel 8 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en artikel 23 van het Handvest van de grondrechten.
2. **HERHALEND** dat er moet worden gezorgd voor gelijke kansen voor vrouwen en mannen en de propagering, bescherming en eerbiediging van het volle genot van alle mensenrechten en fundamentele vrijheden, die universeel, ondeelbaar, onderling afhankelijk en verbonden zijn en van essentieel belang zijn voor de versterking van de positie van vrouwen en meisjes en voor de bevordering van vrede, veiligheid en ontwikkeling, door alle vrouwen en meisjes. De volledige verwezenlijking van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de uitbanning van discriminatie van vrouwen (CEDAW) en de krachtige uitvoering van het actieprogramma van Peking in het interne en het externe beleid van de EU maken een integrerend deel uit van dit proces en deze aanpak.
3. **ERAAN HERINNEREND DAT** gendergelijkheid, met inbegrip van gelijke behandeling, gelijke kansen en gelijke beloning voor gelijkwaardige arbeid, en evenwicht tussen werk en privé zijn erkend in de beginselen 2 en 9 van de door het Europees Parlement, de Raad en de Commissie op 17 november 2017 afgekondigde Europese pijler van sociale rechten.

4. **EROP WIJZEND** dat gendergelijkheid een integraal onderdeel vormt van de economie van welzijn, waarin wordt benadrukt dat welzijn en economische groei elkaar wederzijds versterken, en dat gendergelijkheid en de propagering, bescherming en verwezenlijking van de rechten van vrouwen en meisjes fundamentele voorwaarden zijn voor een billijke en inclusieve duurzame ontwikkeling, alsmede belangrijke waarden en doelstellingen op zich.
5. **EROP WIJZEND OP** dat de tweeledige aanpak van gendergelijkheid, die in het actieprogramma van Peking is vastgesteld als belangrijke mondiale strategie voor de bevordering van gendergelijkheid, moet worden voortgezet en dat daarbij de systematische integratie van een genderperspectief in alle beleidsmaatregelen en activiteiten van de EU (gendermainstreaming) moet worden gecombineerd met specifieke maatregelen.
6. **EROP WIJZEND** dat het economische en het begrotingsbeleid een verschillende invloed kunnen hebben op vrouwen en op mannen, en dat het belangrijk is deze beleidsdomeinen systematisch te evalueren vanuit het oogpunt van gendergelijkheid en het verwachte effect op vrouwen en op mannen, op meisjes en op jongens.
7. **OVERWEGEND DAT** 2020 een belangrijk moment is voor gendergelijkheid en de rechten van de vrouw, aangezien de internationale gemeenschap dan de 25e verjaardag viert van de aanneming van de verklaring en het actieprogramma van Peking, en de 20e verjaardag van Resolutie 1325 van de VN-Veiligheidsraad over vrouwen, vrede en veiligheid. Verschillende strategische kaders met relevantie voor gendergelijkheid zullen aflopen, waaronder het Europees pact voor gendergelijkheid (2011-2020), het "Strategisch engagement voor gendergelijkheid 2016-2019" van de Commissie en het EU-genderactieplan II, "Gendergelijkheid en de empowerment van vrouwen: het leven van meisjes en vrouwen via de externe betrekkingen van de EU veranderen (2016-2020)".

8. **ERAAN HERINNEREND** dat gendergelijkheid centraal staat voor de verwezenlijking van de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling van de VN, en dat de EU zich inzet voor de gendertransformatieve uitvoering, de follow-up en de evaluatie van Agenda 2030 in haar interne en haar externe optreden, en **NOTA NEMEND** van de discussienota van de Commissie "Naar een duurzaam Europa in 2030" en de conclusies van de Raad "Naar een steeds duurzamere Unie in 2030" over de uitvoering van Agenda 2030 in de EU. Gendergevoelig milieu- en klimaatbeleid en de gelijke deelname van vrouwen aan de besluitvorming bevorderen gendergelijkheid en de doeltreffendheid van de aanpak van de klimaatverandering.
9. **NOTA NEMEND** van het rapport van het Europees Instituut voor gendergelijkheid (EIGE) "Peking +25: de vijfde evaluatie van de uitvoering van het actieprogramma van Peking in de EU-lidstaten, waarin de belangrijkste tendensen, de huidige vooruitgang en de grootste uitdagingen op het gebied van gendergelijkheid in de EU worden uiteengezet.
10. **BESEFFEND** dat op bepaalde gebieden vooruitgang is geboekt, zoals de vaststelling van de richtlijn betreffende het evenwicht tussen werk en privéleven, het toegenomen aandeel van vrouwen in de raad van bestuur van grote ondernemingen, het verminderde aantal vrouwen en mannen die het risico lopen op armoede of sociale uitsluiting, en verbeteringen op het gebied van gendermainstreaming in het externe optreden van de EU. Dit weerspiegelt de inzet van de EU en haar lidstaten voor de uitvoering van het actieprogramma van Peking.
11. **EROP WIJZEND** dat de oude uitdagingen blijven bestaan en er nieuwe bijkomen. De voor gendergelijkheid vastgelegde doelen zijn niet volledig bereikt. Om deze uitdagingen het hoofd te bieden zijn zowel op het niveau van de EU als op dat van de lidstaten verdere inspanningen nodig om te zorgen voor een doeltreffend beleid inzake gendergelijkheid en gendermainstreaming en de volledige verwezenlijking van de rechten van de vrouw.

- a) Wat betreft beloning en pensioenen blijft er in de EU een grote genderkloof bestaan en vrouwen hebben derhalve nog steeds minder economische onafhankelijkheid dan mannen.¹ Ook wat betreft arbeidsparticipatie bestaat er in de EU nog steeds een grote genderkloof.² Voor vrouwen die aan de arbeidsmarkt deelnemen, zijn banen eerder onzeker en vaak tijdelijk, en in veel gevallen gaat het om onvrijwillig deeltijdwerk. Deeltijdwerk kan echter ook een keuze zijn voor vrouwen en mannen om aan de arbeidsmarkt deel te nemen en hun welzijn te vergroten.
- b) Vrouwen lopen systematisch een groter risico op armoede en sociale uitsluiting dan mannen, met negatieve gevolgen voor hun welzijn, met name wanneer zij voor kinderen zorgen zonder partner of een oudere leeftijd hebben. Ook is de waarschijnlijkheid te worden getroffen door de gevolgen van de klimaatverandering, groter voor vrouwen dan voor mannen, en zijn zij kwetsbaarder voor energiearmoede. De begrotingsconsolidatie en de lopende hervormingen van de overheidssector hebben onevenredig grote gevolgen voor economische sectoren waarin overwegend vrouwen werkzaam zijn.
- c) Veel van de economische ongelijkheden tussen vrouwen en mannen vloeien voort uit de ongelijke verdeling van zorgtaken en huishoudelijke taken. Zorgtaken beletten 7,7 miljoen vrouwen in de EU deel te nemen aan de arbeidsmarkt, en het merendeel van het gezinsgerelateerd verlov wordt nog steeds door vrouwen opgenomen. Lacunes in de verstrekking, betaalbaarheid en kwaliteit van formele voor- en vroegschoolse educatie, opvangdiensten en diensten voor langdurige zorg vormen een ernstige belemmering voor vrouwen om volledig en op voet van gelijkheid deel te nemen aan het beroepsleven. De bijdrage van onbetaalde zorgtaken, die voornamelijk door vrouwen worden verricht, aan de economische groei, blijft grotendeels onzichtbaar.

¹ In 2017 was er sprake van een genderloonkloof van 16,0 % en een genderpensioenloof van 34,8 % (gepensioneerden van 65 jaar en ouder).

² De arbeidsparticipatiekloof tussen mannen en vrouwen bedroeg 11,5 procentpunten in 2017.

- d) Op gender gebaseerd geweld is voor miljoenen vrouwen en meisjes in de EU nog steeds een schrijnende realiteit.³ Geweld tegen vrouwen en meisjes is een ernstige uiting van genderongelijkheid en een schending van de mensenrechten, met onmeetbaar menselijk lijden tot gevolg. Het veroorzaakt ook aanzienlijke kosten voor de economie en de samenleving.
- e) Vrouwen blijven ondervertegenwoordigd op alle gebieden van de besluitvorming die in het kader van het actieprogramma van Peking worden gemonitord, zoals politiek en bedrijfsleven. Hoewel het aandeel van de vrouwen in de besluitvorming sinds 2013 is toegenomen, met name als gevolg van wetgevingsmaatregelen, verloopt de vooruitgang in het algemeen traag.
- f) De afgelopen jaren zijn er nieuwe uitdagingen ontstaan. Ondanks het positieve potentieel van vrouwen in het arbeidsleven kan automatisering en digitalisering de positie van vrouwen op de arbeidsmarkt verder in het gedrang brengen, bijvoorbeeld omdat er nog steeds relatief weinig vrouwen zijn in het ICT-onderwijs en de ICT-beroepen, of omdat gendervooroordelen bewust of onbewust in algoritmen en kunstmatige intelligentie ingebouwd zijn, waardoor het risico van een digitale genderkloof toeneemt. Daarnaast worden vrouwen en meisjes onevenredig vaak geconfronteerd met cybergeweld, waaronder online intimidatie, cyberpesten en seksistische haattaal.
- g) De integratie van gendergelijkheid in verschillende gebieden van het EU-beleid, waaronder de uitvoering van de Europa 2020-strategie en het Europees semester, is versnipperd en mist continuïteit en een systematische aanpak. Instrumenten voor gendermainstreaming, zoals gendereffectbeoordelingen en genderbudgettering, worden slechts zelden gebruikt in de EU en haar lidstaten, en er zijn tekortkomingen in de verzameling, de analyse en het beleidsgebruik van naar sekse uitgesplitste gegevens.

³ In de EU heeft één op drie vrouwen (33 %) vanaf de leeftijd van 15 jaar te maken gehad met fysiek en/of seksueel geweld. Bij een op de vijf vrouwen (22 %) werden deze vormen van geweld gepleegd door haar partner. Eén op de twintig vrouwen (5 %) werd verkracht, door een partner of door iemand anders. Eén op de vijf vrouwen (18 %) heeft te maken gehad met stalking. Eén op de twee vrouwen (45 % tot 55 %) heeft te maken gehad met seksuele intimidatie.

12. **WIJZEND OP** de rol van de organisaties van het maatschappelijk middenveld, waaronder vrouwenorganisaties en verdedigers van de mensenrechten van vrouwen, bij het bevorderen van vrouwenrechten en gendergelijkheid, en op het belang van permanente samenwerking met het maatschappelijk middenveld om de doelstellingen van het actieprogramma van Peking te verwezenlijken.
13. **NOTA NEMEND** van de resultaten van de conferentie op hoog niveau over "Europe for Gender Equality? Taking Stock – Taking Action", die op 30 september en 1 oktober 2019 in Helsinki is gehouden en waar de deelnemers hebben benadrukt dat de politieke inzet voor gendergelijkheid in de EU moet worden bevestigd en de doeltreffende uitvoering van gendermainstreaming versterkt, onder meer in het economische en het begrotingsbeleid.
14. **ZIJN WAARDERING UITSPREKEND OVER** de vier nieuwe indicatoren⁴ die het EIGE heeft voorgesteld in zijn rapport van 2018 over de evaluatie van de uitvoering van het actieprogramma van Peking in de EU-lidstaten, met als titel "Gendergelijkheid en jeugdzaken: kansen en risico's van digitalisering"⁵, te weten *digitale vaardigheden, zelfvertrouwen bij het gebruik van digitale technologieën, het gebruik van het internet voor civiele of politieke participatie, en cyberpesten*.

⁴ Nieuwe indicatoren voor het monitoren van kritiek aandachtsgebied L: "Jonge meisjes". Een volledige lijst van indicatoren voor het monitoren van kritiek aandachtsgebied L: "Jonge meisjes" is opgenomen in bijlage I. Voor nadere bijzonderheden, zie doc. 14348/18 ADD 2.

⁵ Doc. 14348/18 ADD 2. Een samenvatting staat in doc. 14580/18 ADD 1.

VERZOEKT DE LIDSTATEN OM, overeenkomstig hun bevoegdheden, rekening houdend met nationale omstandigheden en met inachtneming van de rol en de autonomie van de sociale partners:

15. de doeltreffendheid van de structuren voor gendergelijkheid van de overheid te versterken door deze op het hoogst mogelijke niveau in de regering te plaatsen en door daarvoor sterke, duidelijk omschreven mandaten en passende personele en financiële middelen te verstrekken, en door te zorgen voor de effectieve uitvoering van en voldoende financiering voor nationale strategieën inzake gendergelijkheid, met inbegrip van gendermainstreaming op alle beleidsgebieden en specifieke maatregelen; alsook om de doeltreffende werking van sectoroverschrijdende coördinatie voor gendermainstreaming te bevorderen, met het oog op beter netwerken en samenwerken;
16. de politieke inzet en de verantwoordingsplicht en capaciteiten voor gendermainstreaming te vergroten, en te overwegen een gendereffectbeoordeling en/of genderbudgettering te ontwikkelen op alle relevante beleidsterreinen, onder meer op het gebied van economisch, educatief, werkgelegenheids-, regionaal, sociaal, infrastructuur-, milieu-, klimaat- en innovatiebeleid, teneinde hardnekkige genderkloven beter te identificeren, bestaande uitdagingen aan te pakken en op kennis gebaseerde beleidsvorming en besluitvorming te versterken;
17. maatregelen te nemen ter voorkoming en bestrijding van seksisme en de uitingen daarvan in de publieke en de private sfeer, en de belanghebbenden aan te moedigen om in alle sectoren passende wetgeving, adequaat beleid en aangepaste programma's uit te voeren;

18. de inspanningen op te voeren om alle vormen van geweld tegen vrouwen en meisjes uit te bannen door middel van een meer holistische aanpak van de preventie en vervolging - waaronder behandelingsprogramma's voor daders - van alle vormen van geweld en van de bescherming van slachtoffers, en te blijven werken aan het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld door de uitvoering van de relevante internationale instrumenten op dit gebied, onder meer, waar passend, het VN-Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen, de VN-Verklaring inzake de uitbanning van geweld tegen vrouwen, het Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld en het Verdrag van de Raad van Europa inzake bestrijding van mensenhandel.

VERZOEKT DE EUROPESE COMMISSIE EN DE LIDSTATEN OM, overeenkomstig hun respectieve bevoegdheden en met inachtneming van de rol en de autonomie van de sociale partners:

19. gendergelijkheid te versterken, de positie van vrouwen en meisjes te verbeteren en ervoor te zorgen dat vrouwen en meisjes alle mensenrechten kunnen genieten, dit als politieke prioriteit op het niveau van de EU en de lidstaten en zowel voor het interne als het externe beleid, onder meer door actief de politieke dialoog op hoog niveau over gendergelijkheidsvraagstukken op EU-niveau en op het hoogste politieke niveau te bevorderen;
20. het verband tussen het EU-beleid inzake gendergelijkheid en de nakoming van de internationale toezeggingen van de EU, met name het actieprogramma van Peking en de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling van de VN, te versterken en synergie te ontwikkelen tussen de follow-up van het actieprogramma van Peking door de EU en Agenda 2030;
21. het beleid inzake gendergelijkheid op te voeren, onder meer door versterking van de dubbele aanpak waarbij gendergelijkheid wordt bevorderd en de noodzakelijke structuren en processen op het niveau van de EU en de lidstaten worden gepropageerd, teneinde sneller vooruitgang te boeken bij het verwezenlijken van de doelstellingen van het actieprogramma van Peking;
22. de inzet voor gendergelijkheid en empowerment van vrouwen te bevorderen, met name op de gebieden die worden genoemd in de toetsing Beijing + 25.

- a) Uitvoering geven aan concrete en doeltreffende maatregelen om de genderkloven op het gebied van werkgelegenheid en beloning te dichten die verder gaan dan het huidige EU-actieplan "De loonkloof tussen mannen en vrouwen aanpakken", het effect ervan op de genderpensioenkloof aanpakken en monitoren, en gelijke behandeling waarborgen bij de toegang tot andere uitkeringen.
- b) Meer inspanningen leveren om de participatie van vrouwen aan en gendergelijkheid op de arbeidsmarkt te versterken, waaronder de ontwikkeling van billijke arbeidsvoorwaarden, en vrouwelijk ondernemerschap aanmoedigen om de economische onafhankelijkheid van vrouwen en duurzame en inclusieve economische groei te bevorderen. Zorgen voor een beter evenwicht tussen werk en privéleven voor zowel vrouwen als mannen door de effectieve uitvoering van de richtlijn betreffende het evenwicht tussen werk en privéleven voor ouders en mantelzorgers en verwezenlijking van de doelstellingen van Barcelona inzake kinderopvang. Alsmede door de gelijke verdeling van verantwoordelijkheden tussen vrouwen en mannen op het gebied van onbetaalde zorg en huishoudelijke taken te bevorderen. De bijdrage van onbetaalde arbeid van vrouwen aan de economische groei en de samenleving benadrukken.
- c) Het effect analyseren van digitalisering op gendergelijkheid in het beroepsleven, en hiermee rekening houden bij toekomstige beleidsbepaling. Meer inspanningen leveren om de toegang tot een leven lang leren en de verwerving van vaardigheden en competenties te vergemakkelijken, teneinde de uitdagingen van digitalisering en van nieuwe vormen van werk aan te gaan en de erdoor geboden kansen te benutten. Doeltreffende maatregelen blijven nemen om gendersegregatie in onderwijs en opleidingen op alle niveaus aan te pakken, gelijke toegang tot alle onderwijsgebieden bevorderen en met name zorgen voor een gemakkelijkere toegang van vrouwen en meisjes tot wetenschap, technologie, engineering en wiskunde (STEM) en informatie- en communicatietechnologie (ICT), en van mannen en jongens op gebieden als onderwijs, gezondheid en welzijn (EHW).

- d) Nogmaals benadrukken dat het een prioriteit van de EU is om gendergerelateerd geweld, waaronder cybergeweld, uit te bannen en erop wijzen hoe belangrijk het is dat de lidstaten effectieve maatregelen uitvoeren, zoals vereist door de EU-wetgeving. De nodige maatregelen nemen om geweld en intimidatie in het beroepsleven uit te bannen. Mannen en jongens aanmoedigen om zich, als voortrekkers en begunstigden van verandering, volledig ervoor in te zetten om alle vormen van discriminatie en geweld tegen vrouwen en meisjes in zowel de publieke als de private sector uit te roeien door de onderliggende oorzaken van genderongelijkheid, zoals ongelijke machtsverhoudingen, genderstereotypen en negatieve sociale normen aan te pakken. Om een einde te maken aan het geweld van mannen tegen vrouwen moeten mannen en jongens worden betrokken bij en deelnemen aan het proces dat is gericht op beëindiging van het geweld.
- e) Doorgaan met het introduceren en uitvoeren van gerichte maatregelen, waaronder, in voorkomend geval, wetgevings- en/of niet-wetgevingsdoelstellingen en tijdschema's voor het verbeteren van het genderevenwicht in de politieke en economische besluitvorming, onder meer in de instellingen van de EU.
- f) Zorgen voor de effectieve en systematische uitvoering en continuïteit van gendermainstreaming op alle beleidsgebieden door de praktische instrumenten voor mainstreaming te versterken, onder meer door de invoering van genderspecifieke streefcijfers en indicatoren, genereffectbeoordeling van wetgevings- en beleidsmaatregelen en genderbudgettering, evenals door middel van sectoroverschrijdende samenwerking en verantwoordingsmechanismen voor het monitoren van gendermainstreaming op zowel EU- als lidstaatsniveau.
- g) Meer nadruk leggen op gendergelijkheid in de verschillende fasen van het proces van het Europees semester, onder meer door te werken aan reeds bestaande indicatoren voor gendergelijkheid en, in voorkomend geval, nieuwe indicatoren te ontwikkelen, door voort te gaan met de ontwikkeling van naar geslacht uitgesplitste gegevensverzamelings- en statistische methoden en analyses voor het monitoren van de vooruitgang op het gebied van gendergelijkheid;

23. de activiteiten van de nationale organen voor de bevordering van gelijke behandeling en die van het Europees netwerk van organen voor de bevordering van gelijke behandeling (Equinet) te versterken en te blijven ondersteunen, rekening houdend met de aanbeveling van de Commissie betreffende normen voor organen voor gelijke behandeling;
24. de permanente samenwerking en strategische partnerschappen met Europese en nationale sociale partners, maatschappelijke organisaties, vrouwenorganisaties en verdedigers van de mensenrechten van vrouwen, en de academische wereld te versterken om gendergelijkheid te bevorderen en beleid ten behoeve van gendergelijkheid te ontwikkelen
25. regelmatig follow-up te geven aan alle indicatoren voor het actieprogramma van Peking, met inbegrip van de herziene indicatoren in bijlage I, teneinde systematisch toezicht te houden op de vooruitgang, en daarbij ten volle gebruik te maken van de expertise en resultaten van het EIGE en Eurostat. Het doeltreffende gebruik van de Peking-indicatoren in het beleid van de EU en van de lidstaten op het gebied van gendergelijkheid en op alle andere relevante beleids-terreinen te versterken, en alle relevante statistieken op grote schaal beschikbaar te stellen
26. de productie en analyse van degelijke en vergelijkbare gegevens, uitgesplitst naar geslacht, onder meer via het werk van het EIGE en Eurostat, alsook van de nationale statistische instellingen, te ondersteunen, teneinde op kennis gebaseerde beleidsvorming te versterken;
27. jaarlijks een verslag van de Commissie voor het monitoren van de vorderingen op het gebied van gendergelijkheid en gendermainstreaming op het niveau van de EU en van de lidstaten aan te nemen en toekomstige voorzitterschappen van de Raad aan te moedigen het verslag aan de Europese Raad voor te leggen. Van dit verslag gebruik te maken ter versterking van gendermainstreaming, met inbegrip van genderbudgettering, in de context van alle relevante beleidskaders voor de periode na 2020 in de EU, met inbegrip van het Europees semester, alsook in de context van de uitvoering van Agenda 2030 van de VN en het actieprogramma van Peking in de EU.

VERZOEKT DE EUROPESE COMMISSIE:

28. gendergelijkheid expliciet als een politieke prioriteit in de huidige zittingsperiode (2019-2024) te stellen en een mededeling aan te nemen waarin een afzonderlijke EU-gendergelijkheidsstrategie op hoog niveau voor de periode na 2019 wordt uiteengezet, met inbegrip van zowel specifieke maatregelen als de integratie van een genderperspectief in het beleid en de activiteiten van de EU;
29. systematisch een genderperspectief te integreren in alle toekomstige strategieën en beleidsmaatregelen van de EU, onder meer door het ontwikkelen van genderbudgettering en gendereffectbeoordeling van wetgevings- en beleidsmaatregelen van de EU als belangrijke instrumenten voor gendermainstreaming;
30. concrete stappen te ondernemen om een genderperspectief op te nemen in het economische beleid van de EU, in overeenstemming met de politieke toezeggingen die zijn gedaan in het kader van de Europese pijler van sociale rechten en de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling van de VN, dit met name in de strategieën en procedures die de opvolger zullen zijn van de Europa 2020-strategie en het Europees semester, onder meer door te zorgen voor doeltreffende uitvoering en monitoring van gendermainstreaming;
31. te streven naar gendergelijkheid, met een hoog ambitieniveau, als een beleidsprioriteit in alle externe betrekkingen van de EU en haar inspanningen te richten op een nieuw EU-genderactieplan in 2020.

Verzameling van alle indicatoren betreffende kritiek aandachtsgebied L: "jonge meisjes"⁶

Indicator 1 Seksuele en relationele voorlichting: parameters van seksuele voorlichting in het onderwijs (lager en middelbaar onderwijs)⁷.

Indicator 2 Lichamelijk zelfbeeld: ontevredenheid van meisjes en jongens over hun lichaam⁸.

Indicator 3 15-jarige meisjes en jongens: prestaties op het vlak van wiskunde en wetenschap⁹.

Indicator 4 Verhouding tussen alle meisjes en jongens van 15 jaar, en tussen de best presterenden onder hen, in de richting wetenschap, die verwachten een wetenschappelijk beroep te hebben op de leeftijd van 30 jaar¹⁰.

NIEUWE indicator 5: Percentage jonge vrouwen en mannen (leeftijdscategorie 16-19 jaar) met meer dan elementaire digitale vaardigheden.

Deze indicator bestaat uit vier subindicatoren, die digitale vaardigheden toetsen in vier specifieke gebieden:

- a) informatieve vaardigheden;
- b) communicatieve vaardigheden;
- c) probleemoplossingsvaardigheden;
- d) softwarevaardigheden.

NIEUWE indicator 6: Percentage meisjes en jongens (leeftijdscategorie 15-16 jaar) die zelfverzekerd bepaalde taken met digitale technologieën uitvoeren.

Deze indicator bestaat uit drie subindicatoren:

- a) het percentage meisjes en jongens die zich op hun gemak voelen bij het gebruik van digitale apparaten waarmee ze minder vertrouwd zijn;
- b) het percentage meisjes en jongens die de indruk hebben dat ze zelf een probleem kunnen beginnen op te lossen met digitale apparaten;
- c) het percentage meisjes en jongens die de indruk hebben dat zij zelf de nieuwe software kunnen installeren die zij nodig hebben.

⁶ Voor nadere bijzonderheden, zie het verslag van het EIGE in doc. 14348/18 ADD 2.

⁷ Bestaande indicator. Zie doc. 9669/08.

⁸ Bestaande indicator. Zie doc. 9669/08.

⁹ Bestaande indicator. Zie doc. 15468/17.

¹⁰ Bestaande indicator. Zie doc. 15468/17.

NIEUWE indicator 7: Percentage jonge vrouwen en mannen (leeftijdscategorie 16-19 jaar) die het internet gebruiken voor civiele of politieke participatie.

NIEUWE indicator 8: Percentage meisjes en jongens (leeftijdscategorie 15 jaar) die ten minste eenmaal het slachtoffer van cyberpesten in de vorm van berichten of foto's zijn geweest.

Deze indicator bestaat uit twee subindicatoren:

- a) het percentage meisjes en jongens (leeftijdscategorie 15 jaar) die ten minste eenmaal het slachtoffer zijn geweest van cyberpesten in de vorm van berichten (d.w.z. kwetsende instantberichten, prikbordberichten, e-mails en tekstberichten);
- b) het percentage meisjes en jongens (leeftijdscategorie 15 jaar) die ten minste eenmaal het slachtoffer zijn geweest van cyberpesten in de vorm van foto's (d.w.z. onflatterende of ongepaste foto's online plaatsen zonder toestemming).

Referenties**1. EU interinstitutioneel**

- Europese pijler van sociale rechten, https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/social-summit-european-pillar-social-rights-booklet_nl.pdf

2. Raad

Alle aangenomen conclusies van de Raad over de evaluatie van het actieprogramma van Peking¹¹ en andere conclusies van de Raad over gendergelijkheid en andere onderwerpen, waaronder met name de hieronder genoemde:

- Conclusies van de Raad van 7 maart 2011: "Het Europees pact voor gendergelijkheid (2011-2020)" (PB C 155 van 25.5.2011, blz. 10)
- Conclusies van de Raad van 16 juni 2016: "Reactie op het door de Commissie gepresenteerde Strategisch engagement voor gendergelijkheid" (doc. 10416/16)
- Conclusies van de Raad van 8 december 2016: "Vrouwen en armoede" (doc. 15409/16)
- Conclusies van de Raad van 3 maart 2017: "De vaardigheden van vrouwen en mannen op de arbeidsmarkt van de EU verbeteren" (doc. 6889/17)
- Conclusies van de Raad van 7 december 2017: "Aangescherpte maatregelen om horizontale gendersegregatie in het onderwijs en op de arbeidsmarkt tegen te gaan" (doc. 15468/17)
- Conclusies van de Raad van 13 juni 2019: "Dichten van de loonkloof tussen mannen en vrouwen: kernbeleid en kernmaatregelen" (doc. 10349/19)
- Conclusies van de Raad van 9 april 2019: "Naar een steeds duurzamere Unie in 2030" (doc. 8286/19)

¹¹ http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/tools/statistics-indicators/platform-action/index_nl.htm

3. Voorzitterschapstrio

- Verklaring van het voorzitterschapstrio Roemenië, Finland en Kroatië van 15 maart 2019 over gendergelijkheid
- Gezamenlijke verklaring: "Gender Equality as a Priority of the European Union today and in the future" Voorgesteld door het voorzitterschapstrio Estland, Bulgarije en Oostenrijk tijdens de informele bijeenkomst van de EU-ministers bevoegd voor gendergelijkheid (Wenen, 12 oktober 2018)

4. Europese Commissie

- Werkdocument van de diensten van de Commissie "Strategisch engagement voor gendergelijkheid 2016-2019" (SWD(2015) 278 final)
- Verslag 2019 inzake gelijkheid tussen vrouwen en mannen in de EU
https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/aid_development_cooperation_fundamental_rights/annual_report_ge_2019_en.pdf
- Discussienota: "Naar een duurzaam Europa in 2030"
https://ec.europa.eu/commission/files/reflection-paper-towards-sustainable-europe_en
- Aanbeveling van 22 juni 2018 betreffende normen voor organen voor gelijke behandeling (C(2018)3850 final)
- EU-actieplan "De loonkloof tussen mannen en vrouwen aanpakken" (2017-2019)

5. EIGE

- Verslag van het EIGE: "Peking +25 – vijfde evaluatie van de uitvoering van het actieprogramma van Peking in de EU-lidstaten" (doc. 12595/19 ADD 2)
- Verslag van het EIGE: "Gendergelijkheid en jeugdzaken: kansen en risico's van digitalisering" (doc. 14348/18 ADD 2)

6. Andere

- Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen (CEDAW), <https://www.ohchr.org/Documents/ProfessionalInterest/cedaw.pdf>
- Verdrag van de Raad van Europa inzake bestrijding van mensenhandel, <https://www.coe.int/fr/web/conventions/full-list/-/conventions/rms/090000168008371d>
- Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld, <https://www.coe.int/fr/web/conventions/full-list/-/conventions/rms/090000168008482e>
- Aanbeveling CM/Rec(2019)1 van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van seksisme
- Verklaring inzake de uitbanning van geweld tegen vrouwen, <http://www.un-documents.net/a48r104.htm>
- Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten, Geweld tegen vrouwen: een Europese enquête (2014)
- Conclusies van het voorzitterschap van 6 december 2018: "Gendergelijkheid, jeugdzaken en digitalisering" (doc. 15308/18)
- Raadgevend Comité voor gelijke kansen voor mannen en vrouwen: Advies over toekomstig gendergelijkheidsbeleid na 2019 - oude en nieuwe uitdagingen en prioriteiten
- Verklaring en actieprogramma van Peking https://www.un.org/en/events/pastevents/pdfs/Beijing_Declaration_and_Platform_for_Action.pdf
- Toezeggingsverklaring over "Women in Digital" (WID)